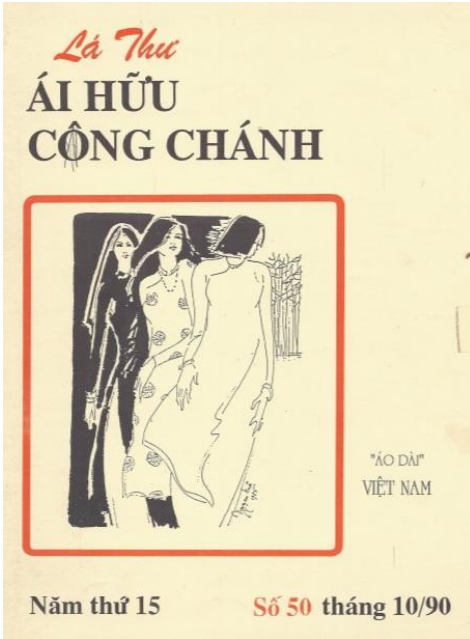

Đọc Lại Lá Thư Cũ Số 50

AH Trần Trung Trực

LTS: Xin lỗi các AH/TH, tôi rất ít đọc LT. Thường khi nhận được, tôi đọc 1 hay 2 bài hay không đọc và mang LT xếp vào tủ. Cách đây khoảng 1 năm, tôi nhận lãnh LT và tôi bắt đầu học viết bài cho LT, rồi sửa lại, **đặc biệt có dịp đọc lại các LT cũ.** Thường, người ta nói, muốn làm nghề gì, cần phải học từ ban đầu. Tôi không ngờ tôi đã bỏ một dịp rất tốt là đọc LT để học hỏi những kinh nghiệm của các AH Tiên Bối. Nếu so sánh những LT trước đây và những LT sau này, tôi nghĩ rằng những LT trước đây có rất nhiều bài thật giá trị. Vì khi đó, các AH Tiên Bối còn trẻ, khoảng 60 tuổi, một số còn sống, đã trao hết những kinh nghiệm trên LT và tham gia thật dồi dào. Kể từ LT này, tôi sẽ viết 1 hay 2 bài về ý nghĩa thâm thúy của từng LT thư, kể từ LT cũ số 50. **Xin các AH/TH biết thêm nhiều về AH này và giúp tôi thêm ý kiến.**

1- Bài viết của AH Lê Thành Trinh “Cảm Nghĩ Sau Một Chuyến Đi”

Tôi vài lần gặp gỡ AH. Tôi thấy AH là người sáng suốt và minh mẫn.

Bài viết thật hay nói AH về miền Bắc hốt cốt, rồi thiêu của thân phụ AH và mang tro về Sài Gòn. Thông thường, hệ thống đường xá nói lên nền kinh tế ở xứ đó, văn minh hay còn lạc hậu.

Đặc biệt, AH nhắc đến dân miền Bắc có ý kiến hay để giải quyết vấn đề di chuyển. Chỉ có đoạn đường khoảng 120 cây số, AH đã phải thuê xe 4 lần xe, 2 lần xe của chính phủ. Tôi xin thêm để quý vị AH/TH miền Nam hiểu rõ hơn về “**thuê xe**”.

Cách đây khoảng 20 năm về trước, tôi trở về VN và lần đầu tiên ra miền Bắc thăm lại nơi chôn rau cắt rốn. Tôi nhờ em họ thuê xe đùm tôi và tôi sẽ trả lại tiền. Từ xe đón ở phi trường đến xe đi chơi, người em họ tôi đều thuê xe của các thủ trưởng của quân đội. Các quan (thủ trưởng) miền Bắc không thể sống nổi với số lương, nên để tài xế kiếm thêm tiền bằng cách cho “**thuê xe**” của chính phủ. Đây là một nguồn lợi “**bất chính**” kiếm thêm ngân khoản ngoài vấn đề chiếm đất và chia nhau để bán.

Tài xế xe và một nhân viên đi theo chúng tôi cũng được bao những bữa ăn thịnh soạn cùng với chúng tôi. Cuối cùng người em họ trả tiền để về nộp cho thủ trưởng.

2- Bài viết “Vài Nét Về Phi Châu” của AH Nguyễn Sĩ Tín.

Tôi chưa một lần gặp cố AH Nguyễn Sĩ Tín, nhưng tôi biết sơ qua và phục tằm và tinh thần phục vụ nhân loại của AH. Sau khi miền Nam sụp đổ, AH đã sang Phi Châu kiếm sống và phục vụ những người kém may mắn.

Đôi với Thế Giới, Phi châu là nơi đầy tai họa: **hạn hán, đói kém, hỗn loạn, đảo chánh, dân tị**

nạn, bệnh AIDS, v.v.. Trẻ em sinh sản vô số, nhưng chẳng sống được là bao.

Nhưng theo AH, Phi châu đẹp lắm! Ta phải sống một đêm dưới lều vải trên bãi xa mạc để cảm thấy ý nghĩa “**vô cùng của không gian**” và “**vô tận của thời gian**”. Đất yên lặng, trời yên lặng, không gian yên lặng. Chỉ thấy mặt trời và mặt trăng thay nhau vận chuyển không ngừng. Đêm sao ở Phi châu mới đặc biệt: **vòm trời như thấp hẳn xuống và các vị sao như sáng hơn lên.**

Theo AH, bạn đã vào rừng thăm Phi Châu chưa? Vào thật sâu? Cách biệt hẳn dấu vết loài người. Thật là bao la! Ánh sáng lườn qua các vòm cây xanh ngắt như trong nơi giáo đường huyền bí. **Những tiếng kêu, những tiếng hót, những tiếng lá sột soạt, những tiếng vỗ cánh của loại chim, gây cho bạn một cảm giác vừa sợ hãi vừa thích thú. Chúng ta cảm thấy bé nhỏ trước cảnh này!**

Về tài nguyên thiên nhiên, không có động đất nhiều như Nhật Bản, California, Hoa Kỳ. Khoáng sản rất nhiều: 97% trữ lượng bạch kim của thế giới, 64% manganese, 25% uranium, ..., kim cương, vàng, bạc thật nhiều ở Nam Phi. Sắt là nhiều hứa hẹn nhất... **Lục địa Phi Châu quả là miền đất hứa về nguyên liệu cần thiết cho nền kỹ nghệ thế giới.**

....

Quanh Phi Châu là biển cả đầy hải sản; những hồ lớn và sông ngòi trong thềm lục địa có thể cung cấp tôm cá cho nhân dân đô thị và nông thôn.

....

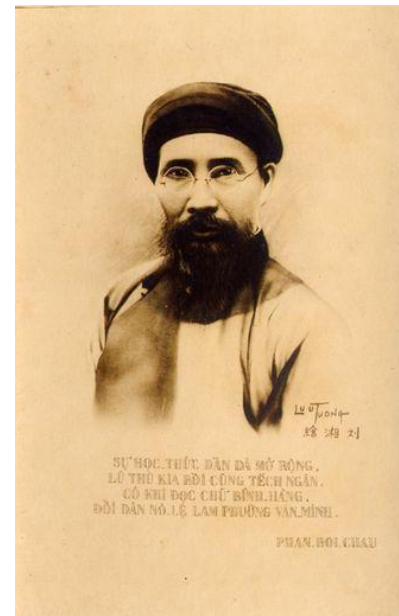
Tổ Chức Xã Hội - Liên hệ gia tộc là căn bản xã hội Phi Châu. Cá nhân bị xóa bỏ trước gia đình và bộ lạc. Dân Phi Châu có tinh thần gia tộc như ở Việt Nam “**một người làm quan, cả họ được nhờ**”. Gia đình nào khá giả phải cứu mang trợ cấp tất cả họ hàng nghèo khó, bằng không người đó sẽ bị cả họ hàng từ bỏ. Bởi vậy, có tệ trạng “**ăn bám**” của những người lười biếng và làm kiệt kiệt

những gia đình khá giả đã đem hết tiền giúp đỡ họ hàng. Kết quả bi đát là “**lại nghèo cả họ**”.

....

Bài dài, tôi xin chỉ tóm tắt vài đoạn văn. Lời văn của AH thật lôi cuốn. Càng đọc và càng thích thú. Chúng tôi không thể nổi gót AH ghé thăm Phi châu, vì quá trễ, tuổi cao không thể đi xa được. Mong rằng, tôi có thể đọc lại vài lần nữa để cảm nhận tâm tình của AH. Tôi đã bỏ lỡ cơ hội đầu tiên, nhưng dù sao cũng còn có dịp đọc được bài của AH, học hỏi và hòa đồng cảm giác thích thú về xứ Phi châu mà cố AH viết cho Lá Thư.

3- Bài viết “Phan Bội Châu” của AH Đồng Sĩ Nga.

Tôi không tìm thấy tên AH trong DSAHCC, chắc có lẽ AH đã về yên nghỉ trên cõi Niết Bàn. Xin cố AH giúp tôi gìn giữ Lá Thư và theo gót AH tìm và đọc thơ của các nhà cách mạng Phan Bội Châu, v.v... để noi gương và học hỏi.

Tôi không thích thơ tứ và môn Việt Văn. Tôi thích và ham mê môn Toán và Khoa Học vì thiếu nghĩ nếu tôi khi thi làm những bài này tốt thì chắc chắn “**qua cầu, gió bay**”. Nhưng bây giờ tôi thấy lâm, vì **thơ và viết văn là nguồn truyền thông mạnh nhất của loài người.** Tôi bắt đầu đọc thơ

của AH Mai Thanh Toàn và Lê Phương Nguyên, v.v.. và bắt đầu thấy rung động theo lời thơ.

Bài Đêm Trăng Hối Bóng thật dài, nhưng tâm tư ngài Phan thật nhẹ nhàng và dễ hiểu:

*Đêm lơ lửng mình cùng trời đứng,
Mình hỏi trời, trời lửng làm thinh!
Trên trăng, dưới nước, giữa mình,
Thôi thời với bóng tự tình vân vi.*

.....

Tâm trạng nhà cách mạng họ Phan có vẻ yếm thế vì muốn cuộc đời thay, nhưng không thuận buồm theo gió:

*Sao chẳng điếc chẳng câm cho rảnh!
Sao hay mang hay gánh hoài hoài?
Chân không, sao dám đá trời?
Tay không, sao muốn lấp vờ đời non?
Lưỡi khua mồm chẳng mồm sao nhĩ?
Ruột quay tơ chẳng nghĩ vì sao?
Gân đồng xương sắt thế nào?
Đành cho muôn sắt bắn vào bia thân!*

.....

Khi phong trào Đông Kinh Nghĩa Thục ra đời, Phan Bội Châu, Phan Chu Trinh, Huỳnh Thúc Kháng, Võ Bá Hạp, Trần Cao Vân, v.v.. hưởng ứng mạnh mẽ, khi kin khí hả rồi, cụ Phan có làm bài Á-Tế-Á như sau:

*Ngồi mà ngẫm thêm sâu lại tủi,
Nước Nam ta gặp buổi truân chuyên.
Dã man theo thói ngu hèn,
Nhứt Bản Minh Trị dĩ tiền, khác đâu?
Tự giống khác mượn màu bảo hộ,
Mưu hùm thiêng thua lão cáo già,
Non sông then với nước nhà,
Vua là tượng gỗ, dân là thân trâu,
Nổi diệt chủng vừa đau vừa sợ,
Nòi giống ta chắc còn có không,*

AH Đồng Sĩ Nga còn kể Việt điều sần Nam chi, những nhà cách mạng sang Tàu phải kỳ thực tự lực làm và học cũng như hoạt động cách mạng. Nhưng khi về đến biên giới Tàu-Việt là bị bắt ngay vì có người chỉ điểm. Cụ Phan cũng vậy, bị

bắt, tù đầy và sau đó được ân xá và quản thúc ở Huế. Cụ qua đời ngày 29 tháng 10 năm 1940.

4- Đố Vui Việt Sử của AH Toàn Phong Nguyễn Xuân Vinh.

AH Nguyễn Xuân Vinh đã mang đến cho các AH/TH bốn phương 100 câu đố Việt Sử của luật sư Đào Hữu Dương sáng tác và trả lời bởi AH Toàn Phong Nguyễn Xuân Vinh.

Câu đố của Đào Tiên Sinh:

- 1- Vua nào mặt sắt đen sì?
- 2- Vua nào trong buổi hàn vi trong chùa?
- 3- Tướng nào bé gậy phò vua?
- 4- Tướng nào dùng bút đánh lừa Vương Thông?
- 5- Ngựa ai phun lửa đây đồng?
- 6- Voi ai nhỏ lệ ở dòng Hóa Giang?
- 7- Kiếm ai trả lại Rùa Vàng?
- 8- Súng ai rền ở Vũ Quang thuở nào?
- 9- Còn ai đổi mặc hoàng bào?
- 10- Nữ lưu sánh với anh hào những ai?
- 11- Nhà thơ lên đoạn đầu đài?
- 12- Tướng Tàu chui ống chạy dài Bắc phương?
- 13- Tướng Nam chẳng thiết phong vương?
- 14- Rắc long ngỗng, thiệp nghe chàng hại cha?
- 15- Anh hùng đại thắng Đông Đa?
- 16- Đông Du khởi sóng bốn ba những ngày?
- 17- Lũy Thầy ai đắp, ai xây?
- 18- Hồng Sơn lập hộ triều Tây ẩn mình?
- 19- Vua bà liêng lấy uy danh?
- 20- Ấu nhi tập trận cỏ tranh làm cờ?
- 21- Vua nào nguyên súy hội thơ?
- 22- Hùng Vương quốc tổ đền thờ ở đâu?
- 23- Đại Vương bé gậy sừng trâu?
- 24- Rừng Lam khởi nghĩa áo nâu anh hùng?
- 25- Hại dân bán nước tên Cung?

.....

100- Bao giờ trở lại thanh bình Việt-Nam?

Giải đáp của Toàn Phong Nguyễn Xuân Vinh:

Trước đèn đọc sách Đào quân
Đố Vui Việt Sử, gieo vần họa thơ.

Duyên văn tao ngộ từ xưa
Nặng lòng non nước bây giờ luyện thi

- 1- Vua nào mặt sắt đen sì?
 Tướng Mai Hắc Đế, sử ghi chống Đường.
- 2- Quét chùa mà tướng đế vương,
 Lý Công, tên Uẩn xuất đường lên ngôi.
- 3- Phò vua chống giặc cõi ngoài,
 Đức Trần Hưng Đạo dẹp xuôi hận lòng.
- 4- Bút thần đầu sợ Vương Thông,
 Thù cha, Nguyễn Trãi có công dựng triều.
- 5- Gậy thần ngựa sắt cao siêu,
 Thiên Vương Phù Đổng một chiêu thét vang.
- 6- Voi lầy nhỏ lệ Hóa Giang,
 Đại Vương Hưng Đạo quyết đường dẹp Nguyên.
- 7- Kiếm thần, lập quốc, báo đền,
 Vua Lê trả lại rùa thiêng trên hồ.
- 8- Vũ Quang, chống Pháp lập đô,
 Súng do Cao Thắng, phất cờ cụ Phan.
- 9- Lê Lai đổi mặc áo vàng,
 Để vua Lê Lợi thoát vòng gian lao.
- 10- Triệu, Trưng kể lại biết bao,
 Nữ nhi sánh với anh hào kém chi.
- 11- Ngang tàng cung, kiếm, cầm, thi,
 Ông Cao Bá Quát sá gì phân thây.
- 12- Thoát Hoan, Vạn Kiếp sa lầy,
 Ống Đồng chui rúc từ đây kéo về.
- 13- Nước Nam làm quý ai thê?
 Tướng Trần Bình Trọng chẳng nề Bắc Vương.
- 14- Lòng ngan làm chước dẫn đường,
 Mỹ Châu, Trọng Thủy còn vương hận lòng.
- 15- Đống Đa thây giặc điệp trùng,
 Quang Trung Nguyễn Huệ, anh hùng phương Nam.
- 16- Họ Phan có cụ Sào Nam,
 Bôn ba khởi xướng luận bàn Đông Du.
- 17- Nguyễn Vương giữ vững cơ đồ,
 Lũy xây Trường Dục, Duy Từ có công.
- 18- Nguyễn Du tạm lánh Sơn Trung,
 Truyện Kiều thi phẩm, anh hùng nổi danh.
- 19- Triệu Bà Lê Hải tài trình,
 Ngàn năm dân Việt tung vinh phụng thờ.
- 20- Mục đồng tập trận ấu thơ,
 Tiên Hoàng Bộ Lĩnh phất cờ bong lau.
-
- 100- **Lời ca con cháu Tiên Rồng,**

Cộng nô tiêu diệt, non sông thanh bình.

Tôi rất phục tài nghệ của AH Toàn Phong Nguyễn Xuân Vinh, vừa giỏi Toán và Khoa học, lại thơ tứ vận toàn. Thật, AH xứng đáng văn võ song toàn. Mong tôi sẽ học được chút ít của AH.

Trong 100 câu đố, tôi thích nhất câu chót và cũng là mục đích bài học lịch sử Việt Nam.

5- Phần Nuôi Dưỡng Lá Thư do AH Lê Khắc Thí.

Lá Thư AHCC số 50 ra tháng 10 năm 1990, 18 năm trước đây. Theo báo cáo của AH Thí, số tiền thu được là \$3,310 và chi cho Lá Thư số 49 là \$1,912.

Nếu so sánh với Lá Thư số 109 chúng ta thấy như sau:

	<u>LT 109</u>	<u>LT50</u>
Phần Thu:	\$3,624	\$3,310
Phần Chi:	\$3,906	\$1,912

Quý AH/TH thấy Lá Thư số 109 phần chi hơn phần thu, khoảng \$300, trong khi Lá Thư số 50 phần thu nhiều hơn phần chi khoảng \$1,400. **BPT mong rằng quý AH/TH CC nào chưa đóng tiền, xin nuôi dưỡng Lá Thư cho trường tồn.**

BPT cảm ơn AH Lê Khắc Thí đã lập ra Lá Thư trong hơn 43 năm để các AH/TH có nơi gặp gỡ và giúp đỡ nhau và là AH Tiên Bồi đặc lực nhất cho Lá Thư.

Tóm lại, còn rất nhiều bài hay của các AH khác. Bài viết này tôi xin chỉ đưa ra 5 AH viết bài thật hay. Tôi xin tóm tắt bàn tượng từng bài. Hy vọng trong những lần tới, tôi có thêm kinh nghiệm và bàn rộng ra.

Xin các AH/TH CC khác, nếu có chút thời giờ, xin đọc lại để cảm nhận và hòa đồng văn chương của các AH Tiên Bồi.

AH Trần Trung Trực

